

Psychisch verzuim op hoogtepunt?

Psychisch verzuim is helaas al jaren een stijger als we kijken naar arbeidsuitval. In het jaarverslag van de Inspectie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) wordt hierover geschreven en zorg uitgesproken. De vraag - die terecht - gesteld wordt is of werkgevers wel voldoende maatregelen nemen om psychosociale arbeidsbelasting (PSA) bij werknemers te voorkomen c.q. te beperken. Als we kijken naar het jaar 2014 dan kunnen we constateren dat 33 procent van het ziekteverzuim werd veroorzaakt door stress. Dit als resultaat van een stijging die al sinds 1998 waarneembaar is. Sinds 1998 groeit het aantal arbeidsongeschikten met psychische problemen geleidelijk van ongeveer 30 procent naar bijna de helft van het totale aantal arbeidsongeschikten in 2013. Op dit moment is er geen indicatie dat deze trend zich keert en dat het aantal zal verminderen. Sterker nog, de inspectie SZW heeft aanwijzingen gevonden dat er op dit moment verschillende factoren zijn die het risico op PSA verhogen! Hierbij gaat het onder andere om:

- het ontbreken van 'goed werkgeverschap'. Denk hierbij aan adequate stijl van leidinggeven, ondersteuning door P&O afdeling, aandacht voor het welzijn en veiligheid van de medewerkers;
- taakverzwaring door krimp en bezuiniging en daardoor meer werkdruk;
- beperking van de ruimte om zelf het werk in te delen;
- flexibilisering van de arbeidsmarkt, denk aan de Wet Werk en Zekerheid, zoals tijdelijke, kleine contracten, meer baanonzekerheid.

Inspectie SZW

De Inspectie SZW heeft in haar jaarplan aangekondigd een aantal zaken nader te willen aanpakken. Hierbij zijn onder andere de volgende van belang zijnde thema's aangetekend:

Arbozorg:

De Inspectie SZW ziet vooral het risico dat slechte werkmethoden en -processen, onjuiste arbeidsmiddelen en niet-onderkende gevaarlijke werksituaties blijven bestaan omdat arbozorg niet goed wordt toegepast. Dat kan leiden tot op arbeidsuitval door ongelukken, arbeidsgerelateerde ziektes en arbeidsongeschiktheid.

Wat gaat de inspectie SZW in 2015 doen met betrekking tot arbozorg?

Voor 2015 zet de inspectie SZW, na een pilotperiode, bel-inspecties in om bedrijven te bevragen naar de preventiemedewerker en de RI&E. Heeft een bedrijf geen preventiemedewerker en/of RI&E, dan benadert de Inspectie SZW het bedrijf verder. Bedrijven die kernbepalingen van de arbozorg niet nakomen krijgen een her-inspectie. De Inspectie SZW checkt een reeks grote bedrijven op de uitvoering van arbozorg. Ook voert zij een pilot uit onder startende bedrijven, in samenwerking met KvK's en ondernemersplatforms. Veel kleinere, startende bedrijven weten namelijk weinig over arbo-verplichtingen. Er zal dus ook veel geïnformeerd moeten gaan worden.

Psychosociale arbeidsbelasting (PSA)

PSA is een verzamelbegrip voor arbeidsrisico's, die kunnen leiden tot gezondheidsklachten met een psychosociale oorzaak en arbeidsuitval. Te hoge werkdruk, agressie en geweld, pesten, seksuele intimidatie en discriminatie zijn factoren die stress veroorzaken. Potentieel gaat het om meer dan zeven miljoen werknemers (!) waarbij een dergelijk risico kan spelen. Een derde van het werkgerelateerde ziekteverzuim heeft te maken met PSA.

De Inspectie SZW werkt in overleg met beleidsmakers, maatschappelijke organisaties en uitvoerders in het stelsel van werk en inkomen een programmaplan uit voor 2015 en later.

Wat gaat de inspectie SZW in 2015 doen met betrekking tot PSA?

In 2015 start de Inspectie SZW met inspecties en andere interventies op basis van deze eerste analyses.

Psychisch verzuim op hoogtepunt?

Arbeidsomstandigheden wetgeving

Er ligt sinds begin dit jaar een voorstel om per 2016 de Arbeidsomstandighedenwet te wijzigen. De minister wil hiermee de arbo-dienstverlening versterken. Thema's zoals duurzame inzetbaarheid zullen de komende jaren (steeds) meer op de politieke agenda komen. De voorstellen die er nu liggen hebben tot doel een bijdrage te leveren aan de beheersing van het ziekteverzuim en de instroom in arbeidsongeschiktheidsregelingen. Hiermee zal onder andere worden bewerkstelligd dat de positie van de preventiewerker en de samenwerking met de arbodienstverlener zal worden versterkt. Zoals eerder al aangegeven zal de Inspectie SZW een meer handhavende rol gaan krijgen door actief controles binnen organisaties te zullen uitvoeren. Verwacht wordt tevens dat de Inspectie SZW meer boetes zal gaan uitschrijven.

Sectoren met de grootste PSA risico's

De sectoren met de grootste PSA risico's zijn de sectoren onderwijs, openbaar bestuur, zorg en welzijn, transport en logistiek en de horeca. De risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E's) van instanties en bedrijven in deze sectoren bevatten weinig maatregelen om PSA te voorkomen. In de sector zorg en welzijn neemt ruim 70% van de geïnspecteerde instellingen onvoldoende maatregelen tegen de risico's van werkdruk, agressie en/of te lange werktijden.

De komende periode zullen o.a. de voorstellen tot wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet verder worden uitgewerkt. Ook het duurzaam inzetbaar houden van werknemers staat hoog op de agenda van de regering. Het belang is groot als we kijken naar de kosten die jaarlijks gemoeid zijn. Alleen al als we kijken naar stress gerelateerd verzuim dan kost dat werkgevers in Nederland ongeveer 2,2 miljard euro per jaar (bron: TNO). Per verzuimende medewerker kost, conform de normen van TNO (zie figuur 1), een dossier ruim € 100.000,- Reden genoeg om de hoogtepunt in psychisch verzuim om te buigen!

Figuur 1: doorberekening kosten

Kosten verzuimende medewerker per dag	€ 250,-	
Gemiddelde aantal dagen PSA verzuim	189	
Totaal ¹	€ 47.250,-	
Rekenfactor (ter bepaling totale kosten verzuim)	x 2,2	
Totaal ²	€ 103.950,-	

Wat zijn de nu eigenlijk de kosten van verzuim?

Loondoorbetaling, inhuren uitzendkracht(en) / vervanger(s), overwerk, opvoer drukte, langere levertijden, productieverlies, tijd inwerken en begeleiden van vervanging, managementtijd, imago toekomstige werknemers, verlies imago bij klanten, kwaliteitsverlies, toename klachten van klanten, mogelijke verhoging verzekeringspremies (verzuim, WGA / ZW), afhankelijk van het contract: kosten arbodienst of bedrijfsarts voor extra verrichtingen, administratiekosten: ziekmeldingen, opstellen plan van aanpak, bespreking en bijstellen plan, van aanpak, verleg, et cetera, hogere gedifferentieerde WGA-premie, werving en selectie voor vervanging, juridische procedures en claims, schadeloosstellingen, risicoaansprakelijkheid, boetes Inspectie SZW, juridische kosten, etc.

Classen Consultancy

Daniël Classen is eigenaar van Classen Consultancy. Hij is gespecialiseerd in verzuim en WIA casemanagement, duurzame inzetbaarheid, WGA en ZW eigenrisicodragen en private inkomenszekerheid en begeleid werkgevers en werknemers in het complexer wordende woud van wet en regelgeving.

Contact gegevens

Van Laerstraat 21 • 5921 JG • Venlo

06 – 29 12 43 34 • info@classenconsultancy.nl • www.classenconsultancy.nl • twitter.com/danielclassen